

دردنجی سنه - يدنجی جلد

نومرو ۲۰۴

جمادی الاخر ۱۳۱۳ - تشرین ثانی ۱۳۱۱

اداره خانه سی

باب عالی جاده سنده قصبه کتبخانه.
سیدر، رساله به متعلق کافه مسئولیت
و خصوصیات ایچون (قصبه کتبخانه
سنه) مراجعت اولونور.

نسخه سی ۲۰ پاره در

معارف

پنجشنبه کونلری نشر اولونور فنی و ادبی رساله

(محرری : اسماعیل صفا)

آبونه بدلی

بر سنه لك الی ایکی نسخه سی پوسته
اجرتیه برابر بروجه پیشین ۳۵
غروش، استانبول ایچون اداره.
خانه دن آلتق اوزره ۲۰ غروشه در.

نسخه سی ۲۰ پاره در

کوز یاشلری سیل بی قرارک
فریاد و غریو روزکارک
بر موج سیاهدر مکفن
قعرنده بو بحر پر غبارک
یاخود

بر خنده ناز اولدی هدف قهر مماته
بر برق شتابنده قارشدی ظلماته
کبی علوی شعرلرک بر نقطه سنی تقلیده موفق اولورمی؟
بر فیگورست:

اودم که فیض نوبهار آچار زمینده خندهلر
او خندهلر که روی ارضی غرق شوق رنگ ایدر:
وورور عیونه هر طرفده بر جمال شعله ور،
بوتون پارتی، هپ کونش، بوتون طلوع، هپ سحر!
آرار آرار بو نورلر ایچنده عاقبت نظر
بولورینه سنک یوزنده بر مثال حسنکی.

منظومه سنک تضمن ایتدیکی کوزلکی علویتنی،
دقایقی، غائب ایتمکسزین، هانکی رسام بر قیز صورتنده
تمثل ایتدیره بیایرمی؟!
ویقتور هوغو حیاته ایکن، حدناشناس بر کنج
فرانسز رسامی مومی الیهک:

Dieu prit sa plus molle argille
Et son plus pur Kaolin,
Et fit un bijou fragile,
Misterieux et calin.

Il fit le doigt de la femme,
Chef-d'œuvre auguste et charmant,
Ce doigt fait pour toucher l'âme
Et montrer le firmament.

Il mit dans ce doigt le reste
De la lueur qu'il venait
D'employer au front céleste
De l'heure où l'aurore naît.

Il y mit l'ombre du voile
Le tremblement du berceau,
Quelque chose de l'étoile,
Quelque chose de l'oiseau.

قطعه لرله باشلایان روح پرور منظومه سنی تقلیداً بر

[ال] رسمی یایوب تماماً تقاید ایدوب ایدمه مدیکنی
مشارالیهدن سؤال ایلدکده:

— منظومه بی ده تابلونک زیرینه یازسه کز فنا اولمز!...
— جوابی المشدرد.

بو منظومه لر رسمله تقلید ایدله مز! چونکه بونلرک
هر بری، بر بیوک وجدانک احساساتی، بر نور ذکانک
کاغد اوزرینه عکس لمایندرد، یعنی شعر در! بر شاعری
بر رسامه تفوق ایتدیرن شیلرده ایشته بو کبی بدایع
حسیه در!

[مابعدی وار] محمد وفعت

بر حکایه فلسفیه [*]

محبت

زاق، فکریخی احاطه ایدن خیالات متألنهک شدت
ودوامنه ارتق تحمل ایدمه مدیکندن صندالیه سندن فیرلادی
نخیره بی آجدی. هر طرفده بر سکوت، خفیف خفیف اسن
نسیمک پیراقلر اراسنده حاصل ایتدیکی خشلتی دنبشقه
هیچ بر شی ایشدلیوردی، طاغیر، بغچه لر، ترلار
یکرمی کونلک بر آیک صاچدینی لطیف و فقط مغموم
بر ضیایه مستغرق اولمشدی. کوزینک اوکنده ارتق
زندان شکلی المغه باشلایان شو اوطه ده - خصوصیه بویه
لطیف بر زمانده - قالمی عذیم الامکان کوردیکندن
ایاقلرک اوجنه باصه رق کیزلیجه بغچه یه ایندی و اغاجلر
اراسنده اغر اغر یوریمکه باشلیدی.

بغچه خارجاً ایدنلق کوردیکی حالد اغاجلر آلتده
بر قرانلق حکمفرما ایدی. بعض اوافق فدائلر ظلمت
ایچنده انسان شکلی الیور، و بیچاره جوجنی هر طرفده
آدم کوریوروش کی توقف و ترده دوچار ایدیوردی.
بالوده خیلودن خیلویه یورلدینی حالد اوطه سنه چکلدیکی
وقت قاریوله سنک اوکنده کی صندالیه یه کندینی آتمش
واو وقتدنبرو باشی یتاغه یاصلایه رق اغلامش اولدیغندن
ایکی دقیقه بیه یتاغنده اوزانمغه مقتدر اوله مامشدی.
بناء علیه شمعی دیزلری اوافق برکزتی ایله وجودینک
ثقلته تحمل ایدمه مز اولدی. و بی اختیار دنیله بیهلجک

[*] پارسده ایکن یازلمشدر

بر صورتده شبنمله ایصالتمش اولان چنک اوزرینه
اوطوردی .

فکری پک پریشان و داغنی ایدی . بتون قوه
فکریه سنی بر نقطه یه ، بر شینه حصر ایتک ایستدیکي طور
و ناصیه سندن اکلاشلیوردی . کیجه نك سرینلکیله اضطرابی
ازاجق آزالدی . بر قاج دفعه لر اطرافه سرت سرت
باققدنصکره « مارغریت ! ارتق یتشور » سوزینی خفیف
بر سسله سویلیه بیلدی . ایواه ! بو بیچاره چوجقده
حیاتک « عشق » دنیلان شو یخه قهرنه دوشمشدی .
معشوقه سی اولان قزده کنديسینی سودیکي حالدله نصلسه
هر وقت بر تحف مزاجنک قربانی اولیوردی . بو قز ،
اک سودیکي یاوریسینی بیان حیوان جنسند نمیدر ندر !
زاقه اولان محبتی ، کنديسینی هر آن دوچار یأس و الم
ایتمک صورتیله کوسترییوردی . ویریلان سواره لرده
بالولرده بالالترام زاقک رقیبی اولان کنجلرله قونشور
و « قور » لرینی حسن قبول ایدر کی کورینوردی .

زاق ، قزک محبتدن امن ایکن ماهیتی کنديسنجه ده
مجهول بر حس سائقه سیله ینه بو حالله تحمل ایده مزیدی .
اشته بواخشامکی بالوده ده بوقیلدن برشی جریان ایتمشدی :
مارغریتی اولجه والسه دعوت ایتدیکي حالدله بالاخره
بشقه بریسنک قزه صوقولدیغنی ورحجانیت کنديسنه عاذه
اولق لازمکلورکن مارغریتک کمال عظمتله « زاق ! سنک
ایستدیکک مازورقه ایدی » دهرک او آدمک قولتی قبول
ایتدیکنی صوک درجده بر تأثرله کورمشدی . مع مافیه
غزت نفس سائقه سیله دانسک صوکنه قدر صالونده
قلمش و ممکن مرتبه قیدسز کورنمکه چالشمشدی . فقط
اوطه سنه کلوبده قیوی کلیدلیدی وقت خنچقره خنچقره
آغلامقدنبشقه هیچ بر شینه مقتدر اوله مامشدی .

*
* *

بر چاریک قدر شو حالدله دیکلندکد نصکره ایاغه
قالقدی . قوه فکریه سی از چوق یرینه کلیدیکندن هم
کز نمکه و همده درین درین دوشنمکه باشلادی . نه بیوک
سفالت ! ! ! ! بشقه لرینک خواب استراحتده بولندیغنی
بر زمانده بویله بغچه ده دلی کی اوته برویه طولاشمق
تحمل اولنور شیلردنمیدر ؟ بیچاره چوجق بویله کدرلی

بر زمانده بیله شو نقطه یه احاله فکر ایده بیلدی . بروالسه
قول اولنه مامقدنطولایی دوچار یأس و کدر اولمقلنگ
؛ قدر چوجققلق اولدیغنی کنديسیده اکلامغه باشلادی .
شیاتی و بونک نتیجه سی اوله رق حدت و شدتی اودرجه
رتدیکه قارشوسنده بر آدم وارمش کی آتیده کی سوزلری
سویلدی :

« بو » محبت » نه دیمک اوله جق ؟ لاینقطع اوکمزده
چیلان شو کردابه دوشمکه بزی کیم اجبار ایدیور ؟
بر امید سعادت می ؟ هیات ! ! انسانلر بونده ده الدانیورلر .
ه ! هیچ اولمزسه ظن اولندیغنک بیکده بری درجه سنده
بختیار اولسه ق ! سعادت محبت ، بر کولکده بکزییور ،
کنديسینی طوتمق ایچون صرف ایتدیکمز هر غیرتک
سوکنده اولکندن بیک قات زیاده مایوس و یورغون
دوشیورز . حسن و لطافتیله ، عقل و شدتی
بیدسزلیغی ، حاصلی هر شیئی عاجز بر اقان شو « خیال » ک
ویله انسانی هر لحظه دوچار فلاکت ایتدیکنی تصور
یتدیکه اختیارم المدن کیدیور . غایت منور بر محلدن
نرانلق بر یره کیرلیدی وقت کوزل اوغرا دینی انقلاب کی
قلب بشرده محبتک شو ضیای محترقه تصادف ایدر ایتمز
بر ظلمت دهشت آورده غائب اولوب کیدیور . عجبا دنیا ده
بو شعاعدن منور اولان وارمیدر ؟ یونان شاعری حقیقه
بیوک بر آدم ایمش ! عقللری صاچلرینک اوزونلغی نسبتده
قصیر اولان بو عادی مخلوقدن نه امید اولنه بیلور ؟ !

متناسب الاعضا بر احمق بونجه ذکی و فطین آدملره
بلا تردد ترجیح ایتدکلی هر کون کورلیور می ؟

آه ! .. بو مخلوق جهالت ایچنده قالسون تنور فکرله
محکوم اولدیغنی ضعف طبیعتی آکلامسون . بو وقوف
احتمال که یأس و فلاکتی تزید ایدر . بر قادین نه قدر
معلوماتلی ، نه قدر ذکی اولسه ارککک ، حیانتی ساخته
تبسمی آلتده صاقلایان شو جنوارک بر اوافق نظری
کنديسینی تیره دیور . فلسفه سنی ، فکرینی حاصلی هر شیشی
محو و تخریب ایدیور . کوزل و تازه بر قیزک یرنده - بر قاج
سنه ایچنده - عمرینک صوکنه قدر سفالته محکوم اولمش
بر قادین ، قوجاغنده ده ، هیچ بر قباحتی اولدیغنی حالدله ،
کنديسینی بکله یان فلاکتدن قورقیورمش کی لاینقطع

اغلايان بر ياوروجق كورينور. حسيات بشريه بوكا تحمل
ايدميور. فيلسوف تحرياته بولنيور. هيهايات .. اوگنه
دائما «محبت»، بو دهشتلي خيال چيقيور.

«محبت» ايله موت ايكي رفيقدر. بري سوهن
ديكريله ده كسب الفت ايدنيور. «اولوم» سوزندن بيله
دتره يان بر قيز - قلمي ضربه محبتله آتار آتماز - اولكي گي
قورقمق شويله طورسون يكانه سعادتني سوديكنك قوجاغنده
تسليم روح ايتمكده آريور. معشوقدن صكره بر خرابه زار
حكمتي آله حق اولان شو دنيايه - ولو بر ديقه اولسون -
نصل يشايه بيله جكني دوشنيور؟ شو قورقج طوبراغك
اوستنده يالكز گز مكن ايسه آلتنده اونكله اغز اغز
ياتمغي دهها موافق بولنيور!

«عجبا انسان بولسز دهها بختيار اوله مزمي؟ ازدواج
كبي، عالمه كبي، ناموس كبي مناسبات وخصايص عاليه نك
دوام وبقايني تهديد ايدن بو «محبت» دگيدر؟ قاديئلرله
اولان مناسباتم - حيوانلرده اولديني كبي - صرف شهوت
دائرة سنده قالسه، عجبا عقل بشر احتياجات نفسانيه نك
سهولت استيفاسنه منضم اوله رق حسن اخلاقزي دهها
زياده تايمين ايتزمي؟ عجبا بر قز - قلمي عشقك تعرضدن
مصون اولسه - كوزل بر تربيه سايه سنده شو عمان
حياتده هيچ بر هلكيه دوجار اولمق سزينايلر وليه مزمي؟
آه! شو حال حقيقت اولسه يدي اولوقت هر شي
دكشردى. ار ككلر دهها آز متعرض، قاديئلر دهها زياده
حر و بختيار اولورلردى. بر والده قيزيني سنه لرجه بيك
هيجان آلتنده حمايه به مجبور اولماردى. بر زوج محافظه
عفت و ناموسي ايجون نه مشمديكي قدر اذيت و مشقته
دوجار اولور و نه ده اويله همجنسني اولدير مك كبي وجدانك
مساعده ايتيه جكي و احتمال كه خاطره سندن بيله الى الابد
متاثر قاله جني بر حركتده بولوردي. حاصللي بشريتك
محكوم اولديني اسباب فلاكتدن بري محو اوله رق انسانيت
نسبتاً دهها آز بدبخت اولوردي. (آزاجق توقفدن صكره)
آه! نيچون بو باغي حوزه ميورز؟ بو دهشتلي دشمنك
الندن نيچون يقامزي قورتاوه ميورز؟ تحري حقيقت
ايدم. محبت زماننده قاديئنده سوديكمز شيدك صرف
«حسن» اولديني اكلايه رق طبيعتمك بو احتياجي هيچ

بر ضرري اوليان شيلرده مثلاً، بر كوشك طلوعنده
بر آيك طونوق ضياسنده بر صويك چاغلي سنده آرايه لم.
(شدتله قلبي طوته رق) اي قلب! ويرديكك اضطراب
آرتق الويرر. سني يوران شو غير منتظم حركتدن آرتق
توقف ايت. بو اضطرابي دكه جك دنيايه هيچ بر شي
يوقدر. اوت! بوندن صكره فكر يمه لايق بر قلم
اوله جق بشقه لر ينك محبتله اكلنه رك چكديكم اذيتلرك
انتقامني اله جغم. مارغريت كيمك ايسترسه اونك اولسون
بو قلب بوندن صكره كيمسه ايجون چارپميه جق، حر
اوله جق حر سوزيني بيتره مدي. زيرا باغچه نك
تا نهايتنده كوشك طرفنده بر اياق سسي ايشتدي وباشني
اوطرفه چويرر چوير مزي اختيار «او» ديدى. في الحقيقه
بياض بر مانتويه بروشم اولديني حالده كلان قادين
مارغريت ايدى.

يرامز قز، بالوده كي معامله سنك ژاقه سوء تاثيريني
دهها او وقت اكلامش اولديني حالده كبر وعظمتي سبيله
كنديسنه احق خفيفجه بر (بونسووار) ديه بيله رك
اوطه سنده چكلمشدي. فقط بو مزاجده كي قاديئلرده
اكثرياً كورلديكي وجهله در حال بر عذاب وجداني به دوجار
اولمش و بجره نك اوگنده اوطوره رق كندى كنديني
موأخذ ايتمكده بولممشدي.

ژاقل بغچه به چيقيديني كوردى. يوزيني پرده نك
ارقه سنده صاقلايه رق كورنامكه چالشدى. فقط ژاقل
بويله آجي آجي سويلنديكي ايشيدر ايشتمز صبر و متاتي
الدين كيدر ك باغچه به فيرلادي.
ژاق يردن قلدا نمدي و كل متانتله مارغريتك وصوله
انتظار ايتدى. تقرينده آرا لرنده شو محاوره جريان
ايتدى: - ژاق! بو وقت بوراده نه ايشك وار؟ - ظن
ايدرمكه هر حركتمده از جوق حرم بالطوك بيله صرتنده
دكل، صغوق اله جغني دوشونميورميسك؟ - (سرتجه)
شكر ايدرم، اوشو ميورم، بني يالكز براق - بني
قوغيورميسك ديمك؟ - خير سني قوغيورم يالكز بويله
كيجه ياريسي سنك بوراده بولمق لخنك نه قدر سوء تلقى به
اوغرايه جغني سويله مك ايتنيورم - اوح! چوجق لغمز.

چوق امتداد ایدمدی . زیرا یواش یواش ایکسیدیه
اشومکه باشد دقلرندن بالضرور اوظه لرینه چکل دیلر .
ابن فکری لطفی

پاکیزه

مابعد

٩

ایرتسی آقشام باغ قومشولرندن برکنج قیز پاکیزه
بله عفتی آقشام طعامنه دعوت ایتدی . سازنده خانملر
طوپلایوب اکلنه جکلردی .

پاکیزه بودعوتدن پک ممنون اولمادی . چونکه بوخانملر
بیاننده سومدیکی ، دهاطوغریسی کنیدیسی هیچ سومه یین
ردائما « متعظم » دیه استهزایدن برقیزبولنه جقدی . مع مافیه
ردایتمکی مخالف شیوه نراکت بولدی . عفت دیوردی که :
— جانم ! سن نه یه صیقيله جقسک ؟ اومعذب اولسین !
اگر سن اونک علیهنده بولنش اولسه ایدک ، محجوب اولوب
صیقلمغه حقک واردی . بوندن باشقه برار و قارلی اولمق
قصور دکل بالعکس اونلرکی زیاده اچق کوکللی اولمق
عیبدر !

صالونه کیردکلی زمان کنیدیلر نی اک اول مستهزی
خانم استقبال ایلدی . ساخته بر شوق و محبتله پاکیزه یی
اوپه رک دیدی که :

— آمان یارب ! بوکیجه نه قدر مسعود برکیجه ایمش .
سنی امید ایتدیکنز درجه ده کوره حکم کلشدی . والله
پاکیزه خانم افندی ذات عالیکنزه اولان محبت و مودتمی
بیلسه کز شهر سز سزده نی سوردیکنر !

پاکیزه معنیدار بر تبسمله جواب ویره رک دیدی که :
— سزی سومدیکنه حکم ایتک ایچون البته بر سبب
اوللی !

سنر نی بو درجه سودیککنز حالده بنم سزی
سومامکلمکم وجدانسزلق اولمزمی ؟ پک چوق قصورم
اوله بیلیر ! فقط وجدانسز اولمدیغمی سزده تسلیم ایدرسکنز .
او حالده اظهار بیوردیگنر محبتدن طولای تشکر لرایده رم .
خانم بوجواب تحتنده مستر اولان معانی یی پک کوزل
اکلامش اوللی که قپ قرمزی کسلدی !

دنبرو بزم ایکی قرداش کبی یشادیغمزی هرکس بیلور .
— (حدتله) بنی یالکنز براق دیورم ، اشته بو قدر »
مارغریت ، ژاقی قولندن طوتدی و حزین حزین دیدیکه
« ژاق ! اه عشقنه بکا شدت کوسترمه ، سنی سومکدنبشقه
نه قباحتم وار ؟ بن بعض خفیفک کوستریورسه م
ژاق ! سن بونلری عفو ایت . سکا هر نه قتالق یاییورسه م
فرط محبتمدن یاییورم . بوکا امین اول » بیچاره
قزجغزک بوغازندن طاشان برخنجقریق سوزینی کسیدی .
یاناقلرندن اشاغی اقان ایکی دامله کوزیاشنی الیه سیلیدی .
شو یاشلرک معصومیتی ژاقه هرشیئی اونوتدیردی . برایکی
دقیقه قدر براغاجک دیننده اوطوردیلر . قزباشنی ژاقک
کوکنه طیادی و غایت لطیف اولان صداسیله « تراویاتا »
دن بر پارچه او قودی . ژاق بوکا بر بوسه ایله مقابله ایلدی
و خفیف ورعشه دار برسسله شو سوزلری سویلیه بیلدی :
« فیلسوفلر ، هر نه سویلر سه سویله سونلر ! شوینوه نلر ،
هارتمانلر حیات حقنده هر نه دیرلر سه دیس سونلر ! بز بر
قانون علونک احکامنه تابعز . احتمالکه محبتده ، اوفیلسوفلرک
بیله قبول ایتدیکی « سه مپاتی » دن نشأت ایتشدرد . اوف !
بو آدملرک الندن چکدیکمنز نه در ؟ « وحشیلک » در دیدیلر
حمیتی قالدیر دیلر ، « جهالت » در دیدیلر دینی قالدیر دیلر ،
« قونوانسیون » در دیدیلر اخلاقی قالدیر دیلر . شمدی
محبتی ده می محواید جکلر ؟ پک اعلا ! نه ییالم ؟ نه ایستیورلر ؟
انسان ، کیتدکجه ساده لشیور ، زرده ایسه بر ماکنه حانی
اله جق ! ایستدکلی بومی ؟ ایواه ! بویله یشامقدنسه اولوم
بیک قات خیرلودر . انسانیت ، اگر اقتدار و حریتی محافظه
ایده بیلورسه بو آدملری محو ایتلی در . بز نه ایسه کنیدیغمزی
از چوق مدافعه ایده بیلوروز . فقط احفادیمزک حالنه
یازق . بیچاره لر پک بد بخت اوله جقلر . (بردنبره قزه
خطاباً) مارغریت بنی بو قورقنچ فکرلردن قورتار ، بکا
محبتمزدن بحث ایت ، باق ! آی محبتمزی تقدیس ایچون
بلوطر آرقه سنده کیزلنکه باشلدی . باق ! روزکار جریان
و استقامتی دکشیدیره رک سوزلرینه رفاقت ایتک ایچون
خفیف خفیف اوتمه باشلدی . »

کوچککدنبرو کچیرمش اولدقلری حیاتی بیلمم
قاچنجی دفعه اولمق اوزره طاتلی طاتلی بر برینه اکلادتیلر
فقط پرلرک بیله غبطه ایده چکی شو مجلس معصومانه پک